

[Startside](#) > ... > [Dine Rettigheder](#) > [Tiltalte i Straffesager](#) > 2 - Mine rettigheder i forbindelse med en politiefterforskning

2 - Mine rettigheder i forbindelse med en politiefterforskning

Hvilke stadier indgår i en politiefterforskning?

Efterforskningen af straffesager foretages af politiet. Politiet kan efterforske en sag typisk som følge af en anmeldelse af, at en person har været udsat for f.eks. vold eller tyveri, eller fordi politiet eller en borger har pågrebet en person i færd med at udføre et strafbart forhold.

Sigtelse

Politiets efterforskning vil indledningsvis rette sig mod at konstatere, om der er begået noget strafbart, og om mistanken kan rettes konkret mod en eller flere personer, så der er grundlag for en sigtelse. Politiet vil i den forbindelse typisk gerne afhøre den mistænkte.

Anholdelse

Politiet kan tilbageholde den mistænkte.

Grundlovsforhør og varetægtsfængsling (herunder den europæiske arrestordre)

Såfremt politiet ønsker at frihedsberøve den mistænkte af hensyn til sagens efterforskning eller andet, skal den mistænkte fremstilles i retten inden 24 timer fra anholdelsen, så spørgsmålet kan forelægges for en dommer.

Tvangsindgreb

Ud over afhøring af den mistænkte og eventuelle vidner har politiet forskellige muligheder for at skaffe oplysninger under efterforskningen ved tvangsindgreb, f.eks. ransagninger, overvågning af telekommunikation, telefonaflytning mv. En stor del af disse tvangsindgreb skal forelægges retten til godkendelse, inden de foretages.

Tiltalespørgsmålet

Formålet med politiets efterforskning er at skaffe oplysninger, så anklagemyndigheden kan tage stilling til, om der skal rejses tiltale i sagen. Hvis der ikke er tilstrækkelige beviser for, at en mistænkt har begået noget strafbart, henlægger anklagemyndigheden sagen.

Politi og anklagemyndighed er på lokalt niveau under den samme ledelse, og anklagemyndigheden vil derfor ofte blive inddraget på et tidligt stadium af sagen, også i efterforskningens tilrettelæggelse.

Forsvarets forberedelse af retssagen

Se [her](#) for at få flere oplysninger om forsvarerens adgang til at få indsigt i og påvirke efterforskningen.

Mine rettigheder i forbindelse med efterforskningen

Klik på et af de følgende links for at få nærmere oplysninger om dine rettigheder på de forskellige stadier af sagen.

- [Sigtelse, herunder afhøring \(1\)](#)
- [Anholdelse \(2\)](#)
- [Grundlovsforhør og varetægtsfængsling \(herunder den europæiske arrestordre\) \(3\)](#)
- [Tvangsindgreb, herunder ransagninger \(4\)](#)

- [Tiltalespørgsmålet \(5\)](#)
- [Forsvarets forberedelse af sagen \(6\)](#)

Sigtelse, herunder afhøring (1)

Hvorfor bliver jeg sigtet?

Du bliver sigtet, fordi politiet har en så stærk mistanke om, at du har begået et strafbart forhold, at politiets efterforskning fremover vil rette sig mod dig og ikke en tilfældig anden person.

Hvad betyder det, at jeg bliver sigtet?

At du bliver sigtet betyder, at du får en beskrivelse af, hvilken lovovertrædelse politiet mener, du har begået. Politiet skal oplyse, hvilken bestemmelse du sigtes for at have overtrådt. Du får gennem en forsvarer ret til at følge med i efterforskningen i sagen, ligesom du i mere alvorlige sager får ret til at få en forsvarer beskikket.

Hvorfor vil politiet afhøre mig?

Politiet vil afhøre dig, for at få be- eller afkræftet mistanken om, at du har begået noget strafbart. Politiet bruger din forklaring i den videre efterforskning. Senere bruger anklagemyndigheden din forklaring til at vurdere, om sagen f.eks. kan afgøres som en tilståelsessag.

Hvor og hvornår kan politiet afhøre mig?

Der gælder ikke særlige regler om, hvor og hvornår politiet kan afhøre dig. Afhøringen skal gennemføres et sted, hvor du ikke udsættes for en unødigt krænkelser. Politiet skal være tilbageholdende med at opsøge dig på din arbejdsplads. Afhøringen vil typisk starte på gerningsstedet. I mange tilfælde vil politiet tage dig med eller bede dig komme på politistationen for en mere detaljeret afhøring.

Hvad sker der, hvis jeg ikke taler det lokale sprog?

Hvis du ikke forstår sproget, har du ret til en tolk, som kan tolke til dit eget sprog. Politiet vil sørge for at skaffe en tolk til dig, og du behøver ikke at udtale dig, før tolken er kommet.

Skal jeg udtale mig til politiet?

Du skal oplyse dit navn, din adresse og din fødselsdato til politiet. Du er ikke forpligtet til at udtale dig om andet. Du har ikke pligt til at tale sandt. Politiet skal inden afhøringen oplyse dig om disse rettigheder. Det afhænger af den konkrete sag og sigtelsens alvor, om det er en fordel, at du udtaler dig til politiet. Hvis du er i tvivl om, hvorvidt du vil svare på spørgsmålet, bør du drøfte dette med din forsvarer.

Får jeg adgang til at tale med en forsvarer?

Du har ret til at tale med en forsvarer, som du selv vælger, inden du tager stilling til, om du vil lade dig afhøre i sagen. Hvis du ikke selv kender en forsvarer, vil politiet forsøge at kontakte en.

Forsvareren har ret til at være til stede under afhøringen, men må ikke rådgive dig om besvarelsen af konkrete spørgsmål.

Kan jeg kontrollere, at politiet har forstået min forklaring rigtigt?

Politiet skal nedskrive din forklaring. Du må læse eller få oplæst rapporten og komme med dine bemærkninger til den. Du bestemmer selv, om du vil underskrive rapporten. Mange forsvarere fraråder det i tilfælde, hvor du ikke forstår sproget.

Hvad sker der, hvis jeg siger noget, som kan være til skade for min sag?

Hvis du har sagt noget, som kan skade dig under din sag, kan politiet bruge oplysningen under efterforskningen. Politirapporten er som udgangspunkt ikke et bevismiddel, som kan bruges under afgørelsen af din sag. Anklageren kan spørge nærmere ind til det, som står i rapporten. Skiftende forklaringer kan skade din troværdighed.

Anholdelse (2)

Hvorfor bliver jeg anholdt?

Du kan blive anholdt, når politiet med rimelig grund mistænker dig for at have begået noget strafbart, hvis det er nødvendigt for at forhindre, at du begår yderligere strafbare forhold, for at sikre din tilstedeværelse eller for at hindre, at du taler med andre. Du kan også anholdes på anmodning fra en anden medlemsstat efter den [europæiske arrestordre](#).

Kan politiet anholde mig i alle slags sager?

Du kan ikke blive anholdt, hvis det vil være et uforholdsmæssig alvorligt indgreb. Det vil f.eks. være meget sjældent, at du bliver anholdt, hvis du er mistænkt for en lovovertrædelse, som kun kan give en mindre bøde.

Hvor foregår anholdelsen?

Anholdelsen foregår normalt på den lokale politistation. Du vil normalt blive hensat i en ventecelle, indtil politiet kan foretage afhøring af dig (se [Sigtelse, herunder afhøring \(1\)](#)).

Kan jeg blive tilset af en læge, hvis jeg har brug for det?

Såfremt du er syg, er kommet til skade eller er meget påvirket af alkohol eller stoffer, har du ret til at blive tilset af en læge. Du bør gøre politiet opmærksom på, at du har behov for at se en læge, også hvis du har brug for særlig medicin.

Kan jeg kontakte en advokat?

Du har som anholdt ret til at kontakte en advokat efter eget valg, inden du tager stilling til, om du vil afhøres af politiet. I visse tilfælde kan politiet nægte dig en bestemt advokat. Dette spørgsmål kan indbringes for retten.

Både politiet og din advokat skal fortælle dig om muligheden for at få en forsvarer beskikket, og hvem som skal betale for forsvareren.

Kan jeg kontakte min ambassade, hvis jeg kommer fra et andet land?

Er du udenlandsk statsborger, har du ret til at kontakte dit lands ambassade. Politiet kan hjælpe dig med at kontakte ambassaden.

Har jeg mulighed for at kontakte min familie?

Du har ret til at orientere din familie eller arbejdsgiver om, at du er anholdt. Politiet kan nægte dig dette, hvis de konkrete omstændigheder i sagen giver grundlag for at tro, at det vil kunne besværliggøre efterforskningen. Politiet kan selv forestå orienteringen af din familie.

Hvor længe kan jeg være anholdt?

Du skal løslades, så snart grunden til din anholdelse ikke længere er til stede. Hvis du ikke er løsladt inden for 24 timer, skal du i retten (grundlovsforhør), hvor en dommer skal afgøre, om du skal løslades, om anholdelsen skal opretholdes i op til tre gange 24 timer, eller om du skal varetægtsfængsles ([Grundlovsforhør og varetægtsfængsling \(3\)](#)).

Hvornår kan en anholdelse udstrækkes ud over 24 timer?

Hvis dommeren efter sagens behandling i et grundlovsforhør ikke finder, at der er tilstrækkelige oplysninger til at kunne tage stilling til, om der skal ske varetægtsfængsling, kan anholdelsen opretholdes i tre gange 24 timer fra afslutningen af det første retsmøde.

Grundlovsforhør og varetægtsfængsling (3)

Hvorfor bliver jeg varetægtsfængslet?

Du bliver varetægtsfængslet, fordi politiet skønner det nødvendigt, at du frihedsberøves indtil videre, eller så længe efterforskningen pågår. Du kan også blive varetægtsfængslet for at sikre din tilstedeværelse med henblik på udlevering til en anden medlemsstat efter den [europæiske arrestordre](#).

Hvem bestemmer, om jeg skal varetægtsfængsles?

Det er en dommer, som bestemmer, om betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt. Inden dommeren tager stilling til politiets ønske, afholdes der et retsmøde (grundlovsforhør). I dette retsmøde vil anklageren redegøre for politiets opfattelse af sagen, ligesom du har ret til at afgive din forklaring. Dommeren bestemmer, om du kan varetægtsfængsles, men ikke, om du er skyldig i sagen.

Kan jeg blive varetægtsfængslet i alle slags sager?

Du kan blive varetægtsfængslet, når følgende betingelser er opfyldt:

- Politiet skal kunne begrunde, hvorfor de mistænker dig for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 18 måneder eller derover.
- En mulig straf skal være på mere end 30 dages fængsel.
- Politiet skal kunne overbevise dommeren om, at det er nødvendigt, at du ikke er på fri fod, så længe sagen efterforskes, fordi:
  - du vil unddrage dig straffen
  - der er grund til at tro, at du vil fortsætte med at begå samme slags lovovertrædelser
  - der er grund til at tro, at du på fri fod vil vanskeliggøre efterforskningen
  - lovovertrædelsen i sig selv er så grov, at det ville virke stødende på andre, hvis du fik lov til at være i frihed, mens sagen behandles.

Du kan i sjældne tilfælde undgå varetægtsfængsling, selvom betingelserne er opfyldt, hvis en fængsling vil være særligt belastende for dine personlige forhold. Det er vigtigt, at du gør din forsvarer opmærksom på sådanne forhold.

Hvor foregår grundlovsforhøret?

Grundlovsforhøret foregår i den lokale ret. Du vil normalt blive hensat i en ventecelle, indtil du kommer ind i retslokalet.

Skal jeg udtale mig under grundlovsforhøret?

Du er hverken forpligtet til at udtale dig eller til at tale sandt. Det afhænger af den konkrete sag og sigtelsens alvor, om det er en fordel, at du udtaler dig i retten. Du bør drøfte med din forsvarer, om du skal afgive forklaring.

Får jeg adgang til at tale med en forsvarer?

Du vil få beskikket en forsvarer af retten. Hvis du ikke ønsker en bestemt advokat, vil retten beskikke den advokat, som har vagt den pågældende dag. Se nærmere i [faktablad 1](#).

Du har ret til at gennemgå sagen med forsvareren inden retsmødet. Hvis forsvareren og du ikke taler samme sprog, har du ret til at få bistand af en tolk. Forsvareren varetager dine interesser i retsmødet og har ret til at stille dig spørgsmål.

Kan jeg kontrollere, at retten har forstået min forklaring rigtigt?

Dommeren noterer det væsentligste indhold af din forklaring i en retsbog. Du vil få oplæst forklaringen for at sikre, at den er rigtigt forstået.

Hvad sker der, hvis jeg siger noget, som kan være til skade for min sag?

Din forklaring i retten vil kunne anvendes som bevis under sagen.

Hvor længe kan jeg være varetægtsfængslet?

Dommeren bestemmer i retsmødet, om du skal løslades eller fængsles. I få tilfælde bestemmer dommeren, at din anholdelse skal opretholdes i tre gange 24 timer (se [Anholdelse \(2\)](#)).

Hvis du bliver fængslet, fastsætter dommeren en frist på maksimalt fire uger. Det betyder, at du enten skal løslades inden fristen, eller at din sag på ny skal forelægges for en dommer for at sikre, at betingelserne for fortsat fængsling er opfyldt. Der er ikke nogen absolut frist for, hvor længe du kan fængsles. Det afhænger af sagens karakter.

Du skal løslades, så snart grunden til din varetægtsfængsling ikke længere er til stede.

Hvad er isolation?

Politiet ønsker nogle gange, at du skal fængsles i isolation, sådan at du ikke får kontakt til andre fanger i arresten. Du kan også kun ringe til eller skrive sammen med andre under overvågning af politiet. Det er dommeren, som træffer bestemmelse om isolation.

Kan jeg appellere afgørelsen om varetægtsfængsling og isolation?

Afgørelsen om fængsling og isolation kan indbringes for landsretten. Det vil normalt ske mundtligt i det retsmøde, hvor sagen behandles.

Kan jeg undgå varetægtsfængsling ved at aflevere mit pas eller betale kaution?

Loven åbner mulighed for, at fængsling kan undgås ved at deponere pas eller betale kaution. Det sker dog sjældent i praksis.

Tvangsindgreb (4)

Politiet har under efterforskningen mulighed for at skaffe oplysninger ved brug af forskellige tvangsindgreb, hvoraf nogle er beskrevet nedenfor.

Kan politiet tage mine fingeraftryk og et fotografi af mig?

Politiet kan tage dine fingeraftryk og et fotografi af dig, når følgende betingelser er opfyldt:

- Du er mistænkt for en lovovertrædelse, og indgrebet er nødvendigt af hensyn til efterforskningen.
- Du er med rimelig grund mistænkt for en lovovertrædelse, der kan medføre straf på fængsel i 18 måneder eller derover.

Kan politiet sikre dna eller blodprøve fra mig?

Politiet kan sikre dna eller blodprøve fra dig, når følgende betingelser er opfyldt:

- Der er en begrundet mistanke om, at du har gjort dig skyldig i en lovovertrædelse, som kan medføre straf på fængsel i 18 måneder eller derover, og indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen.
- Der kan udtages blodprøve, hvis indtagelse af spiritus eller euforiserende stoffer indgår i gerningsindholdet.

Kan politiet undersøge mig og mit tøj?

Politiet kan undersøge dit ydre og dit tøj under samme betingelser, som når der tages fotografier.

Kan politiet undersøge min mobiltelefon eller min bil?

Politiet kan undersøge din mobiltelefon for at konstatere dit telefonnummer og telefonens nummer (IMEI-nummer) og din bil under følgende betingelser:

- Du er med rimelig grund mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale.
- Ransagningen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen.

Kan politiet undersøge min bolig?

Politiet kan undersøge din bolig under følgende betingelser:

- Du er med rimelig grund mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale.
- Ransagningen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen.
- Lovovertrædelsen kan medføre fængselsstraf.
- Politiet kan sandsynliggøre, at man ved en ransagning kan finde beviser i sagen eller genstande, som politiet af andre grunde må tage i bevaring.

Hvem træffer bestemmelse om et tvangsindgreb?

Retten træffer afgørelse om, hvorvidt der kan foretages ransagning af din bolig. Hvis der er frygt for, at et bevis vil forsvinde, hvis ransagningen ikke gennemføres straks, kan politiet gennemføre ransagningen uden at have indhentet en ransagningskendelse. Den skal forelægges for retten inden for 24 timer. Hvis du giver skriftligt samtykke til ransagningen af din bolig, kan beslutningen om ransagning også foretages af politiet.

Politiet træffer beslutning om optagelse af fingeraftryk, personfoto, dna og blodprøver. Politiet træffer også bestemmelse om ransagning af mobiltelefon, bil mv.

Kan jeg klage?

Hvis du er uenig i den efterforskning, som politiet har foretaget, kan spørgsmål herom indbringes for retten.

Rettens afgørelser om ransagning og spørgsmål om efterforskningens tilrettelæggelse kan indbringes for landsretten.

Kan jeg forlange, at politiet destruerer de optagne fingeraftryk, fotografier, dna-spor og blodprøveresultater?

Hvis anklagemyndigheden afslutter sagen, eller hvis du bliver frifundet, skal politiet destruere fotografiet af dig. Fingeraftryk og dna-spor kan fortsat opbevares, men skal slettes, når der er gået en vis tid fra optagelsen.

Kan jeg søge erstatning?

Hvis du har været udsat for frihedsberøvelse eller et tvangsindgreb, som efterfølgende viser sig at være uberettiget, har du som udgangspunkt krav på erstatning for det uberettigede indgreb. Rigsadvokaten udsender hvert år en meddelelse om de takster, som anvendes ved fastsættelsen af størrelsen af erstatningen.

Tiltalspørgsmålet (5)

Når politiet har færdiggjort efterforskningen, afleveres sagen til anklagemyndigheden, som tager stilling til, hvad der skal ske.

Kan jeg erklære mig skyldig i alle eller nogle af anklagepunkterne, inden sagen kommer for retten?

Hvis du under efterforskningen har erkendt dig skyldig i de væsentligste punkter i sagen, vil anklagemyndigheden ofte forsøge at få sagen afgjort som en tilståelsessag.

Hvad er et anlageskrift?

Anlageskriftet danner baggrund for behandlingen af sagen i retten. Anlageskriftet skal angive de bestemmelser i loven, som man mener, du har overtrådt, samt en beskrivelse af, hvordan det er foregået. Beskrivelsen skal være så præcis, at du har mulighed for at tilrettelægge dit forsvar.

Kan jeg blive tiltalt for andet end det, som jeg er sigtet for?

Anklagemyndigheden udarbejder anlageskriftet. Hvis anklagemyndigheden vurderer sagen anderledes end politiet, kan tiltalen godt være efter andre bestemmelser end det, som du har været sigtet for.

Kan der tilføjes nye anklagepunkter?

Anklagemyndigheden skal søge at samle alle dine verserende sigtelser, så du kan få en samlet afgørelse. Der kan derfor komme nye forhold med i anklageskriftet, hvis du på flere tidspunkter har været sigtet for noget strafbart.

Der gælder særlige regler, hvis du er udleveret til Danmark i henhold til den [europæiske arrestordre](#) eller en udleveringsaftale. Hvis nye forhold søges inddraget, må du drøfte dette med din forsvarer.

Kan anklagepunkterne ændres inden retssagen?

Et anklageskrift kan ændres eller udvides ved udarbejdelse og forkyndelse af et nyt anklageskrift, frem til behandlingen af sagen i retten er begyndt.

Hvis anklageren mener, at et forhold skal vurderes strengere end i anklageskriftet, vil det kun kunne ske, hvis anklageskriftet ændres af statsadvokaturen. Du skal i så fald have besked inden en frist på to måneder.

Når behandlingen af sagen i retten er begyndt, er der meget snævre rammer for, hvad der kan ændres i anklageskriftet. Det er retten, der afgør, om en ændring kan ske.

Kan jeg blive tiltalt for en lovovertrædelse, som jeg allerede er blevet tiltalt for i et andet medlemsland?

Det kan ikke udelukkes, at du kan blive tiltalt for noget, som du er tiltalt for i et andet land. Du kan dog ikke blive dømt for noget, som du er dømt eller frifundet for i et andet land.

Vil jeg få oplysning om de personer, der vidner mod mig?

Anklagemyndigheden skal indlevere anklageskriftet til retten samtidig med en bevisfortegnelse, hvor navne på vidner oplyses. Din forsvarer vil få tilsendt en kopi af denne liste. Du har som udgangspunkt krav på at få oplyst identiteten på vidnerne.

Forsvarets forberedelse af sagen (6)

Hvilket grundlag har jeg og min forsvarer at forberede sagen på?

Din forsvarer får som udgangspunkt løbende sendt kopi af de rapporter, som politiet udarbejder under efterforskningen. Du har som udgangspunkt ret til at gennemgå materialet. Forsvareren må kun udlevere en kopi af materialet til dig med tilladelse fra politiet.

Har jeg ret til at gøre mig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt?

Politiet kan give forsvareren forbud mod at gøre dig bekendt med noget af sagens materiale, hvis det skønnes nødvendigt af hensyn til fremmede magter eller sagens oplysning. Et sådant forbud kan kun gives i alvorlige sager og kun, indtil du har afgivet forklaring under behandlingen af sagen i retten.

Hvem bestemmer, om jeg kan se alt materialet?

Politiet fremsender materialet og bestemmer, om der skal være pålæg på hele eller dele af sagen. Politiets afgørelse kan indbringes for retten, som tager stilling til spørgsmålet.

Kan jeg deltage i alle retsmøder under sagen?

Du har som udgangspunkt ret til at overvære alle retsmøder, hvor der skal tages stilling til din eventuelle varetægtsfængsling, eller hvor der skal foretages afhøring af medgerningsmænd eller vidner forud for hovedforhandlingen.

Retten kan på politiets anmodning bestemme, at du skal udelukkes fra at overvære retsmøderne. Du skal i så fald gøres bekendt med, hvad der skete i retsmødet. Retten kan afskære dig fra disse oplysninger. Senest når du har afgivet forklaring i forbindelse med afgørelsen af sagen, skal du have oplysning om, hvad der skete i det retsmøde, som du ikke kunne overvære.

Kan min forsvarer deltage i alle retsmøder under sagen?

Forsvareren har ret til at deltage i alle retsmøder under sagen. Det gælder også de retsmøder, hvor retten skal tage stilling til, om der kan iværksættes aflytninger, foretages ransagninger eller andre tvangsindgreb, som kræver rettens forudgående godkendelse.

Kan min forsvarer deltage i politiets efterforskning?

Forsvareren skal orienteres om og har ret til at deltage i den del af efterforskningen, der kan tjene som bevis ved afgørelsen af din sag. Det vil f.eks. være konfrontationsparader, rekonstruktioner mv.

Kan min forsvarer selv foretage efterforskning?

Din forsvarer vil normalt bede politiet om at foretage yderligere efterforskning, hvis I mener, at politiet har undladt at indsamle oplysninger, som taler til din fordel. Hvis politiet ikke ønsker at foretage en sådan efterforskning, kan spørgsmålet om dette indbringes for retten, der kan pålægge politiet at foretage relevant efterforskning.

Din forsvarer kan også vælge selv at foretage efterforskning. Det sker dog sjældent i praksis. Hvis din forsvarer selv foretager efterforskning i sagen, må forsvareren ikke modarbejde politiets efterforskning, og forsvarerens egen efterforskning skal ske med respekt for de advokatetiske regler.

Kan min forsvarer indkalde vidner til retten?

Din forsvarer kan bede om, at bestemte vidner indkaldes. Hvis anklagemyndigheden er uenig i dette, afgør retten, om vidneførslen kan anses for relevant.

Relevante links

[Retsplejeloven](#)

[Dna-profilregisterloven](#)

[Rigsadvokaten](#)

[Lov om udlevering af overtrædere](#)

■ Sidste opdatering: 01/08/2025

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.